

Báo cáo tham luận

KINH NGHIỆM TRIỂN KHAI ĐĂNG KÝ THI TN THPT-XÉT TUYỂN ĐẠI HỌC VÀ CAO ĐẲNG TRỰC TUYẾN NĂM 2022 VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ CẦN TIẾP TỤC THỰC HIỆN ĐỀ ÁN 06

Báo cáo tham luận tập trung vào 2 nội dung chính: (1) Kinh nghiệm triển khai đăng ký thi tốt nghiệp THPT và đăng ký xét tuyển Đại học, cao đẳng trực tuyến; (2) Những vấn đề cần tiếp tục thực hiện của đề án 06 đối với lĩnh vực giáo dục.

1. Kinh nghiệm “Triển khai đăng ký trực tuyến dự thi tốt nghiệp THPT và đăng ký xét tuyển đại học, cao đẳng năm 2022”

1.1. Thực trạng

Kỳ thi TN THPT được diễn ra hàng năm, với khoảng 1 triệu thí sinh tham gia. Để tham gia kỳ thi, mỗi thí sinh phải khai thông tin của 2 phiếu (phiếu giấy in sẵn theo mẫu), mỗi phiếu gồm 16 trường dữ liệu trên “Phiếu đăng ký dự thi (ĐKDT)”, sau đó ký tên và nộp 02 phiếu này kèm theo 2 ảnh 3x4, tại điểm tiếp nhận hồ sơ (ĐTNHS). Các thầy cô tại ĐTNHS ký nhận trên Phiếu số 2 rồi giao lại cho thí sinh. Tiếp theo, các thầy cô tại điểm tiếp nhận sẽ nhập thông tin của từng thí sinh lên hệ thống Quản lý thi (QLT) và cấp tài khoản tra cứu cho thí sinh trên hệ thống QLT. Thí sinh sử dụng tài khoản này để kiểm tra thông tin nhập vào hệ thống, nếu phát hiện sai sót thì báo sai sót tới thầy/cô tại ĐTNHS để sửa chữa. Sau thời gian rà soát theo quy định, thầy cô tại điểm tiếp sẽ in phiếu từ hệ thống và gửi cho thí sinh rà soát, ký xác nhận rồi nộp lại phiếu rà soát.

Về xét tuyển, lọc ảo trên hệ thống của Bộ các năm trước đây, chỉ xử lý đối với phương thức xét tuyển theo điểm thi tốt nghiệp THPT. Năm 2021, Bộ đã triển khai đăng ký nguyện vọng xét tuyển trực tuyến nhưng thí sinh phải nộp lệ phí trực tiếp tại các ĐTNHS.

Ưu điểm: Giữ ổn định về tâm lý cho thí sinh, gia đình và hệ thống quản lý thi-xét tuyển.

Nhược điểm:

- Vất vả và gây tốn kém cho thí sinh trong việc phải điền 02 phiếu giấy, phải đến điểm tiếp nhận nộp hồ sơ, đồng thời phải chụp và in 2 ảnh 3x4.
- Thông tin ghi trên Phiếu ĐKDT phải tẩy/xóa nhiều, gây khó khăn cho các thầy cô hỗ trợ thí sinh tại điểm tiếp nhận. Đồng thời, các thầy cô hỗ trợ thí sinh tại điểm tiếp nhận phải mất nhiều công để nhập thông tin của từng Phiếu ĐKDT.

Từ những nhược điểm của việc ĐKDT trực tiếp, dẫn đến nhu cầu cấp thiết phải thay đổi thói quen cũ, tư duy cũ để chuyển sang ĐKDT tốt nghiệp THPT và xét tuyển đại học, cao đẳng theo hình thức trực tuyến.

1.2. Những khó khăn, thuận lợi

- **Thuận lợi:** Có sự chỉ đạo quyết liệt từ Chính phủ; có sự kiểm tra, giám sát và kiểm đếm công việc hàng tuần của Tổ công tác Đề án 06 của chính phủ; có sự phối hợp chặt chẽ, kịp thời và nhịp nhàng của các đơn vị thuộc Bộ Công an; có sự đồng lòng và quyết liệt thực hiện nhiệm vụ của lãnh đạo Bộ GDĐT, sự phối hợp chặt chẽ giữa các đơn vị có liên quan đến nhiệm vụ này, trong Bộ GDĐT.

- **Khó khăn:**

+ Trong thời gian ngắn, phải nâng cấp hệ thống công nghệ thông tin (CNTT) phục vụ đồng thời cả triệu thí sinh ĐKDT tốt nghiệp. Hơn nữa, không được xuất hiện bất kỳ sai sót nhỏ để ảnh hưởng đến quyền lợi của thí sinh, do đó gây áp lực rất lớn về tính chính xác, sự tin cậy, dễ sử dụng... của hệ thống Quản lý thi.

+ Kỹ năng sử dụng thiết bị công nghệ (máy tính cá nhân, điện thoại thông minh, máy tính bảng) của các em học sinh giữa thành phố và vùng xa xôi, hẻo lánh, có sự chênh lệch nhiều. Ngoài ra, vấn đề về sự ổn định của mạng Internet, cũng là vấn đề cần được quan tâm;

+ Việc đăng ký thi TN THPT trực tuyến làm thay đổi thói quen và tâm lý của thí sinh, của các bậc phụ huynh và của một số cán bộ, giáo viên; đồng thời, sự ổn định của quy trình đăng ký thi và hệ thống Quản lý thi cũng phải thay đổi theo;

+ Ngoài ra, để thực hiện nhiệm vụ này, nguồn lực về con người và kinh phí thực hiện của Bộ còn chưa thực sự sẵn sàng và đầy đủ.

Các khó khăn trên là nguyên nhân gây áp lực lãnh đạo Bộ GDĐT, cho cả đơn vị phụ trách chuyên môn và đơn vị phụ trách về CNTT.

1.3. Giải pháp

Thứ nhất: Xây dựng kế hoạch và thành lập Tổ công tác thực hiện Đề án 06 của Bộ GDĐT, trong đó có phân công chi tiết nội dung nhiệm vụ cho từng thành viên Tổ công tác, kèm theo từng mốc thời gian phải hoàn thành.

Thứ hai: Hàng tuần, tổ chức cuộc họp rà soát tiến độ từng nhiệm vụ để tháo gỡ những khó khăn/vướng mắc, bám sát thời hạn từng công việc nhỏ, có những việc mà sự gia hạn được tính theo từng giờ đồng hồ.

Thứ ba: Xây dựng kịch bản đầy đủ, chi tiết, lường trước các tình huống xấu và có phương án sẵn sàng ứng phó, tiến hành kiểm tra, rà soát, kiểm thử, thử nghiệm và cho tất cả các thí sinh có cơ hội trải nghiệm việc đăng ký thử (từ 29/04/2022 đến 17h ngày 03/5/2022). Để đảm bảo các thí sinh tại các vùng sâu, vùng xa nhất, vùng nhiều đồng bào dân tộc thiểu số cũng có thể thực hiện tốt việc ĐKDT trực tuyến, ngày 19/04/2022, Bộ GDĐT đã chọn 2 trường mà thí sinh dân tộc Kinh là thiểu số để cho học sinh thử nghiệm việc đăng ký dự thi.

Cuối cùng: Để đảm bảo không thí sinh nào là không thể đăng ký, những trường hợp thí sinh tự do và thí sinh vì lý do đặc biệt vẫn có thể đăng ký, bằng cách đến ĐTNHS, để được hỗ trợ.

1.4. Kết quả đạt được

- a. Tháng 5/2022, hệ thống đăng ký thi TN THPT trực tuyến đã triển khai thành công với 1.002.432 thí sinh đăng ký trực tuyến (đạt tỷ lệ 93,12%).
- b. Để thực hiện đăng ký thi, thí sinh cần điền thông tin lên Phiếu ĐKDT và tải file chứa ảnh thẻ lên hệ thống. Phiếu ĐKDT có 16 ô thông tin, trong đó có 8 ô thông tin được điền sẵn, các thông tin này được tải từ CSDL ngành giáo dục, dựa trên xác thực qua mã định danh cá nhân kết nối với CSDL dân cư.
- c. Thí sinh được đăng ký nguyện vọng theo tất cả các phương thức xét tuyển; Kết nối, chia sẻ dữ liệu từ CSDL ngành giáo dục (sử dụng dữ liệu có sẵn về hồ sơ, kết quả học tập rèn luyện); Cho phép thí sinh thanh toán trực tuyến lệ phí xét tuyển. Thí sinh sẽ được lựa chọn 1 trong số 15 kênh (đầu mối) thanh toán được cung cấp sẵn bởi Nền tảng này. Trong đó có các kênh hỗ trợ thanh toán qua mã QR rất thuận tiện cho thí sinh và phụ huynh thực hiện giao dịch thanh toán. Khi thực hiện thanh toán trực tuyến thí sinh có thể nhờ bất kỳ ai (đã có tài khoản ngân hàng có đăng ký dịch vụ thanh toán trực tuyến của ngân hàng hoặc ví điện tử) để thanh toán hộ. Thí sinh vùng sâu, vùng xa nếu khó khăn trong việc đăng ký tài khoản ngân hàng có thể tới các điểm bưu điện của VNPT Post và Viettel Post để đăng ký tài khoản ví điện tử.
- d. Hơn 1 triệu thí sinh được tự mình đăng ký thi trực tuyến một cách trọn vẹn và đúng nghĩa, không phân biệt thành thị hay nông thôn, vùng sâu vùng xa, vùng khó khăn, vùng đồng bào dân tộc thiểu số.
- e. Chỉ một phép tính đơn giản về việc 1 triệu thí sinh không cần nộp ảnh thẻ, đã tiết kiệm được hàng chục tỷ đồng, chưa kể đến việc các em không phải đi lại, chờ đợi để được đăng ký và điền phiếu bằng tay. Trong khi tổng kinh phí dành cho nâng cấp phần mềm để đáp ứng đầy đủ các yêu cầu thay đổi cho đăng ký thi TN THPT năm 2022 là 1.8 tỷ đồng.

Chỉ chưa tròn 4 tháng, từ khi có Quyết định số 06/QĐ-TTg ngày 06/1/2022 của Thủ tướng Chính phủ, đến ngày 4/5/2022 hệ thống Đăng ký thi và xét tuyển Đại học của Bộ GDĐT đã chính thức hoạt động. Cũng chỉ trong vòng 10 ngày hoạt động, hệ thống đăng ký thi đã phục vụ hơn 1 triệu công dân trẻ Việt Nam và không xảy ra bất kỳ sai sót nào (thời điểm cao nhất khoảng 140.000 truy nhập). Việc đăng ký dự thi TN THPT và xét tuyển đại học mang tính quyết định tương lai của mỗi thí sinh, nên rất nhạy cảm và rất được xã hội quan tâm. Đây là áp lực rất lớn cho Bộ GD&ĐT. Kết quả đạt được là sự nỗ lực rất lớn của lãnh đạo Bộ GD&ĐT, các cán bộ công chức trực tiếp tham gia thực hiện nhiệm vụ này. Hiện nay, Bộ đang triển khai việc đăng ký xét tuyển và thanh toán lệ phí xét tuyển trực tuyến.

1.5. Bài học kinh nghiệm

- a. Để xây dựng thành công một hệ thống CNTT và đưa và khai thác hiệu quả:

- Thứ nhất, ý chí chính trị của lãnh đạo cấp trên và người đứng đầu đơn vị có tính chất quyết định sự thành/bại.

- Thứ hai, sự vào cuộc thực sự của các đơn vị chuyên môn để cung cấp đúng yêu cầu về bài toán nghiệp vụ.

- Cuối cùng là nguồn lực về kinh phí và nguồn nhận lực CNTT của đơn vị để thực hiện việc tin học hóa.

b. Để việc triển khai đăng ký thi tốt nghiệp THPT và đăng ký xét tuyển đại học, cao đẳng trực tuyến đạt được các kết quả nêu trên, **trước tiên** là sự chỉ đạo quyết liệt từ Chính phủ; **thứ hai** là sự kiểm tra, giám sát và kiểm đếm công việc hàng tuần của Tổ công tác Đề án 06 của chính phủ; **thứ ba** là có sự phối hợp chặt chẽ, kịp thời và nhịp nhàng của Bộ Công an; **cuối cùng** là sự đồng lòng và quyết liệt thực hiện nhiệm vụ của lãnh đạo Bộ GDĐT, sự vào cuộc quyết liệt của các đơn vị chuyên môn và Cục CNTT Bộ GDĐT.

2. Những vấn đề cần tiếp tục thực hiện Đề án 06/CP trong lĩnh vực giáo dục

2.1 Về việc thu thập, chuẩn hóa thông tin định danh đối với cán bộ ngành Giáo dục và học sinh: Đã đồng bộ và định danh được hơn 1,4 triệu hồ sơ giáo viên trên tổng số 1,6 triệu hồ sơ giáo viên (đạt 88%), đã xác thực và định danh được khoảng 16 triệu (đạt 69,5%) học sinh trên tổng số khoảng 23 triệu học sinh. Số còn lại, dự kiến hoàn thành **trong tháng 8 năm 2022**.

2.2 Về việc tích hợp DVCTT công nhận văn bằng trên Cổng DVCQG, kết nối dữ liệu với CSDLQGvDC: hoàn thành **trong tháng 8 năm 2022**.

2.3 Về việc xây dựng CSDL về GDDH: Đưa vào sử dụng quý IV năm 2022.

2.4 Kết nối, tích hợp, chia sẻ dữ liệu dân cư giữa CSDLQGvDC với Hệ thống thông tin giải quyết thủ tục hành chính và các hệ thống thông tin/cơ sở dữ liệu khác của Bộ GDĐT: Dự kiến sẽ hoàn thành **trong tháng 12 năm 2022**.

2.5 Về việc Cải cách thủ tục hành chính phục vụ phát triển Chính phủ điện tử (CPĐT) và Chính phủ số (CPS) của Bộ GDĐT (Dự kiến hoàn thành vào năm 2023).